

KULTTUURIPERINTÖ
KULTURARV
2030

**OPETUS- JA
KULTTUURIMINISTERIÖ**

Kulttuuriperinnön keskustelukompassi lapsille ja nuorille – taustaa ja ohjeet opettajalle ja työpajan vetäjälle

Tervetuloa mukaan pohtimaan kulttuuriperinnön tulevaisuutta

Kulttuuriperintö on osa meidän kaikkien elämää monin eri tavoin. Osana kulttuuriperintöstrategian laatimista kutsumme lapset ja nuoret mukaan ympäri Suomen pohtimaan kulttuuriperinnön tulevaisuutta.

Kulttuuriperinnön keskustelukompassi lapsille ja nuorille on laadittu jäsentämään keskustelua ja auttamaan keskustelun tulosten koostamisessa kulttuuriperintöä käsitteleviin työpajoihin esimerkiksi osana oppituntia tai harrastusryhmää. Keskustelukompassi on suunnattu noin 10–16 -vuotiaille lapsille ja nuorille.

Hyödyntämällä keskustelukompassia ja lähettämällä vastaukset Webropol-lomakkeen kautta tuotatte arvokkaita lasten ja nuorten näkemyksiä strategian laatimisen tueksi. Keskustelukompassi lapsille ja nuorille on käytössä **15.10.2021** asti. Ainoastaan määräaikaan mennessä vastaanotettuja vastauksia hyödynnetään osana kulttuuriperintöstrategian laatimista. Keskustelukompassia voi kuitenkin käyttää myös määräajan jälkeen kulttuuriperinnöstä käytävän keskustelun tukena.

Kulttuuriperintö on kaikkia yhdistävä, positiivinen voimavara kestävän tulevaisuuden rakentamisessa. Kulttuuriperintö on monimuotoista ja täynnä mahdollisuuksia. Se voi olla aineellista, aineetonta tai digitaalista. Strategian tavoitteena on löytää yhteiskunnan eri osat alueita yhdistävät kulttuuriperinnön teemat ja kokonaisuudet. Kulttuuriperintöstrategian tuloksena kulttuuriperinnöllä on vakiintunut rooli yhteiskunnan, yhteisöjen ja yksilöiden toiminnassa: sitä käytetään ja sitä vaalitaan.

Ohjeet opettajalle tai työpajan järjestäjälle

Kulttuuriperinnön keskustelukompassi lapsille ja nuorille on oma erillinen PowerPoint-tiedosto (linkki). Nämä ohjeet ovat tarkoitettu opettajalle tai työpajan järjestäjälle.

1. Miettikää kuka järjestää ja mille joukolle. Lapsille ja nuorille suunnatun työpajan voivat järjestää koulussa eri oppiaineiden opettajat, erilaiset harrastusryhmät, yhdistykset, museot jne. erilaiset
2. Valitkaa aika ja paikka. Pitäkää työpaja oppitunnilla tai harrastusryhmässä tai tilanteen salliessa vaikka etänä, museossa tai jossain muussa inspiroivassa paikassa: kahvilassa, kirjastossa, vanhassa rakennuksessa, metsässä...
3. Varatkaa työpajalle aikaa yhdestä kahteen tuntia.
4. Opetus- ja kulttuuriministeriön sivuilta löytyy [Kulttuuriperinnön keskustelukompassi lapsille ja nuorille on PowerPoint -muodossa](#) Opettajan tai työpajan vetäjän kannattaa tutustua materiaaliin etukäteen saadakseen selkeän käsityksen työpajan sisällöstä. Opettaja tai työpajan vetäjä valitsee etukäteen, mitä teemoja työpajassa käsitellään. Eri pienryhmät voivat myös käsitellä eri teemoja.
5. Työpajan aluksi voitte katsoa [kulttuuriperinnöstä kertovan videon](#) (1,08min)
6. Työpaja käydään läpi PowerPoint –dioiden avulla yhdessä keskustellen. Keskustelkaa yhtenä ryhmänä tai vaihtoehtoisesti jakaantukaa pienempiin ryhmiin.
7. Kiteyttäkää keskustelunne keskeisimmät tulokset vastaamalla [Webropol-lomakkeen](#) kysymyksiin käsittelemistänne teemoista.

Opettajan tai työpajan vetäjän kannattaa tutustua vastausalustaan jo ennen työpajaa. Huomioitahan, että vastaukset tallennetaan Webropoliiin teemojen alle ja sanamäärä on rajattu. Jos olette toteuttaneet työpajan pienryhmissä, on hyvä antaa vastaukset jokaiselta pienryhmältä erikseen.

Lähetäkää vastaukset **15.10.2021** mennessä opetus- ja kulttuuriministeriöön [Webropol-lomakkeen](#) kautta

Vinkki! Kertokaa osallistumisestanne somessa [#kulttuuriperintö2030](#) [#kulturarv2030](#). Jakakaa kuvia työpajoista, kulttuuriperintöön liittyvästä aineistoista, jne.

Taustaa ja tukea Power Point –esityksen kysymyksille

Pohtikaa yhdessä näitä:

Mikä kulttuuriperintö on sinulle tuttua tai läheistä?

Mistä tunnistat kulttuuriperinnön?

Millaisesta kulttuuriperinnöstä sinä pidät tai mikä sinulle on tärkeää

Näiden ensimmäisten lämmittelykysymysten tarkoituksena on herätellä keskustelua kulttuuriperinnöstä ja tuoda esille, kuinka laaja kulttuuriperinnön käsite on.

Tätä keskustelua ei tarvitse kirjata ylös.

Kysymykset teemoittain

1. Alueellinen tasa-arvo ja yhdenvertaisuus

Millaista kulttuuriperintöä tunnistat omasta lähipiiristäsi ja miten pidät sen elävänä?

Keskustelussa voi käsitellä esimerkiksi:

- ❖ *Sukulaiset ja tuttavat eri puolella Suomea, omat isovanhemmat, serkut: millaisia tapoja tai perinteitä on käytössä vaikkapa juhannuksena tai äitienpäivänä? Miten vietätte viikonloppua? Miten se eroaa esimerkiksi oman tätisi tavoista?*
- ❖ *Miten itse osallistut ja vaikutat lähipiirisi yhteisiin perinteisiin*

Vastatkaa Webropolissa seuraaviin kysymyksiin:

Mikä on tässä teemassa tärkeää?

Miltä tämän osa-alueen pitäisi näyttää kymmenen vuoden päästä?

Mitä voimme itse tehdä?

- ❖ *Opettaja tai työpajan vetäjä kokoaa teemasta käydyn keskustelun vastaukset yhteen esim. Post It –lapuille tai sähköiselle alustalle*
- ❖ *Pienryhmä voi myös itse kirjata teeman vastaukset*
- ❖ *Opettaja, työpajan vetäjä tai pienryhmän kirjuri kirjaa vastaukset teemoittain Webropol-lomakkeelle esim. työpajan päätteeksi*

2. Kulttuuriperintö osana kestäväää tulevaisuutta

Miten voimme kulttuuriperinnön avulla vaikuttaa kestävämpään tulevaisuuteen?

Keskustelussa voi käsitellä esimerkiksi:

- ❖ *Miten aiemmin on valmistettu ruokaa ja miten yli jäänyttä ruokaa on hyödynnetty? Millaisia ratkaisuja Suomessa on aiemmin kehitetty liikkumiselle eri vuodenaikoina ja miksi? Olisiko niistä hyötyä myös tulevaisuudessa?*

Vastatkaa Webropolissa seuraaviin kysymyksiin:

Mikä on tässä teemassa tärkeää?

Miltä tämän osa-alueen pitäisi näyttää kymmenen vuoden päästä?

Mitä voimme itse tehdä?

- ❖ *Opettaja tai työpajan vetäjä kokoaa teemasta käydyn keskustelun vastaukset yhteen esim. Post It -lapuille tai sähköiselle alustalle*
- ❖ *Pienryhmä voi myös itse kirjata teeman vastaukset*
- ❖ *Opettaja, työpajan vetäjä tai pienryhmän kirjuri kirjaa vastaukset teemoittain Webropol-lomakkeelle esim. työpajan päätteeksi*

3. Kulttuuriperinnön välittäminen, vaaliminen ja käyttö

Miten sinä voit vaalia ja käyttää kulttuuriperintöä?

Keskustelussa voi käsitellä esimerkiksi:

- ❖ *Mikä harrastus tai asia on itselle juuri nyt tärkeä. Miksi? Miten sitä voisit vaalia? Miten saisit muut kiinnostumaan siitä?*

Vastatkaa Webropolissa seuraaviin kysymyksiin:

Mikä on tässä teemassa tärkeää?

Miltä tämän osa-alueen pitäisi näyttää kymmenen vuoden päästä?

Mitä voimme itse tehdä?

- ❖ *Opettaja tai työpajan vetäjä kokoaa teemasta käydyn keskustelun vastaukset yhteen esim. Post It -lapuille tai sähköiselle alustalle*
- ❖ *Pienryhmä voi myös itse kirjata teeman vastaukset*
- ❖ *Opettaja, työpajan vetäjä tai pienryhmän kirjuri kirjaa vastaukset teemoittain Webropol-lomakkeelle esim. työpajan päätteeksi*

4. Hyvinvointi ja kulttuurinen moninaisuus

Miten voimme kulttuuriperinnön avulla lisätä keskustelua ja ymmärrystä erilaisten ihmisten välillä?

Keskustelussa voi käsitellä esimerkiksi:

- ❖ *Mikä voisi yhdistää sinua ja saman kerrostalon muita ihmisiä? Millaisiin tapoihin olet törmännyt matkustaessasi ulkomaille? Mistä ne kertovat?*
- ❖ *Miten suomalainen kouluruokailu eroaa muiden maiden käytännöistä?*

Vastatkaa Webropolissa seuraaviin kysymyksiin:

Mikä on tässä teemassa tärkeää?

Miltä tämän osa-alueen pitäisi näyttää kymmenen vuoden päästä?

Mitä voimme itse tehdä?

- ❖ *Opettaja tai työpajan vetäjä kokoaa teemasta käydyn keskustelun vastaukset yhteen esim. Post It -lapuille tai sähköiselle alustalle*
- ❖ *Pienryhmä voi myös itse kirjata teeman vastaukset*
- ❖ *Opettaja, työpajan vetäjä tai pienryhmän kirjuri kirjaa vastaukset teemoittain Webropol-lomakkeelle esim. työpajan päätteeksi*

5. Luotettava tieto

Missä ja miten voisit hyödyntää kulttuuriperintötietoa?

Keskustelussa voi käsitellä esimerkiksi:

- ❖ *Miten olet oppinut pelaamaan esimerkiksi korttipelejä? Ovatko säännöt kaikissa peleissä samat? Millaisia erilaisia reseptejä löydät leivän tekemiseen? Mistä reseptien erilaisuus kertoo?*
- ❖ *Mistä tunnistat, että verkkouutinen on luotettava?*

Vastatkaa Webropolissa seuraaviin kysymyksiin:

Mikä on tässä teemassa tärkeää?

Miltä tämän osa-alueen pitäisi näyttää kymmenen vuoden päästä?

Mitä voimme itse tehdä?

- ❖ *Opettaja tai työpajan vetäjä kokoaa teemasta käydyn keskustelun vastaukset yhteen esim. Post It -lapuille tai sähköiselle alustalle*
- ❖ *Pienryhmä voi myös itse kirjata teeman vastaukset*
- ❖ *Opettaja, työpajan vetäjä tai pienryhmän kirjuri kirjaa vastaukset teemoittain Webropol-lomakkeelle esim. työpajan päätteeksi*

Lisätietoa ja linkit

- ❖ Opetus- ja kulttuuriministeriön sivuilta löytyy [Kulttuuriperintökompassi lapsille ja nuorille PowerPoint-muodossa](#)
- ❖ Lähettäkää vastaukset Kulttuuriperintökompassin kysymyksiin **15.10.2021** mennessä opetus- ja kulttuuriministeriöön [Webropol-lomakkeen](#) kautta
- ❖ Musoviraston ja Visit Finlandin vuoden 2018 [video johdattaa pohtimaan kulttuuriperintöä](#)
- ❖ Lisäksi opettaja tai työpajan vetäjä voi etukäteen tutustua [kulttuuriperintöstrategian taustaselvitykseen](#), josta löytyy paljon aineksia kulttuuriperinnöstä keskustelemiseen

Yhteystiedot

- ❖ Kulttuuriasiainneuvos **Mirva Mattila**
mirva.mattila@minedu.fi 0295 330 269
- ❖ Asiantuntija **Riikka Mäkinen**
riikka.makinen@minedu.fi 0295 330 040